

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 7CoP/82/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7920204212
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Frederika Zozuláková
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2021:7920204212.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Frederiky Zozulákovvej a členov senátu JUDr. Jozefa Maruščáka a JUDr. Denisy Novotnej Mlinárscikovej v právnej veci manželky I. U. nar. X.X.XXXX bytom U. XXXX/X v O. zastúpenej JUDr. Štefanom Hajdu advokátom so sídlom M. R. Štefánika 3197/32 v Trebišove a manžela Bc. G. U. nar. XX.X.XXXX bytom U. XXXX/X v O. zastúpeného JUDr. Martinom Kostrejcom advokátom so sídlom AK ul Cyrila a Metoda č. 3 v Michalovciach v konaní o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom H. U. nar. XX.XX.E. a I. U. nar. XX.X.XXXX zastúpeným kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Trebišov o odvolaní manželky proti rozsudku Okresného súdu Trebišov č.k. 15P/182/2020-166 zo dňa 31.3.2021 takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutých výrokoch o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a neurčení výživného počas striedavej starostlivosti.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým rozsudkom rozviedol manželstvo účastníkov konania. Na čas po rozvode zveril maloleté deti H. U., nar. XX.XX.XXXX a I. U., nar. XX.X.XXXX do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a to tak, že matka i otec sú povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloleté deti striedavo v týždňových intervaloch. Matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť každý nepárny týždeň v kalendárnom roku od pondelka nepárneho týždňa od 18:00 hod. nepretržite do pondelka nasledujúceho týždňa do 18:00 hod. Otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť každý párny týždeň v kalendárnom roku od pondelka párneho týždňa od 18:00 hod. nepretržite do pondelka nasledujúceho týždňa do 18:00 hod. Matka si maloleté deti prevezme každý nepárny pondelok v mieste bydliska otca o 18:00 hod. a otec si maloleté deti prevezme každý párny pondelok v mieste bydliska matky o 18:00 hod. Každý z rodičov je povinný v stanovenom čase odovzdať maloleté deti do osobnej starostlivosti druhého rodiča s jeho osobnými vecami a riadne ho pripraviť. Každý z rodičov bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok. Súd počas striedavej starostlivosti výživné neurčil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu.

2. Proti výrokom rozsudku o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a neurčení výživného počas striedavej osobnej starostlivosti podala matka v zákonnej lehote odvolanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f/ CSP a navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušil a vrátil vec na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V odvolaní uviedla, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, pretože je toho názoru, že sa jedná o nesprávny postup súdu pri hodnotení výsledkov dokazovania. V ďalšom odôvodnení rozsudku vôbec nie je presvedčivé v tom smere, aké myšlienkové úvahy viedli súd k zvereniu detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, prečo neprihliadol na ňou prezentovanú neexistenciu dôvodov na ich zverenie v podobe absencie konštruktívnej komunikácie medzi nimi ako rodičmi v otázkach týkajúcich

sa maloletých detí, prečo sa súd uspokojil len s tvrdením otca, že si dokáže upraviť pracovný čas tak, aby mohol vykonávať osobnú starostlivosť o deti v priebehu bežného týždňa, keď to tak v skutočnosti nie je. V tomto smere rozhodnutie nie je odôvodnené, súd len konštatoval, že striedavá starostlivosť je predovšetkým v záujme detí a uviedol, že sú fakticky vo forme akejsi striedavej starostlivosti už dlhodobo. Nie je jej jasné, na podklade čoho vyvodil tento záver, keď nikdy v striedavej starostlivosti neboli, práve naopak, domácnosť otca navštevujú len keď má čas, čo je približne raz do týždňa počas víkendu, pričom styku nebráni, o čom svedčí aj fakt, že s ním navštevujú domácnosť jeho matky v jej neprítomnosti. Otec nemá upravený pracovný čas tak, aby to vyhovovalo potrebám maloletých detí. Nemôže vykonávať osobnú starostlivosť o deti, nakoľko ráno už o 6.00 hod. odchádza do zamestnania, z čoho je zrejmé, že nemôže odprevadiť deti do materskej školy, ktorú navštevujú. V ďalšom pochybil, keď sa uspokojil len s tvrdeniami otca, že mu to umožňuje zákon č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov, pričom fakticky neskúmal existenciu pomerov na strane otca, reálnu osobnú starostlivosť o deti vykonávať denno-denne. Nevysporiadal sa s jej argumentmi, ktoré by mali mať jednoznačný vplyv na rozhodnutie vo veci, ani neuviedol relevantné dôvody na odmietnutie týchto argumentov. Je toho názoru, že pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave styku je podstatným posúdenie najlepšieho záujmu dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú ale právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami rodičov a realizácii výchovného pôsobenia. V tomto prípade nevyhodnotil správne pomery rodičov, vek detí a ich zdravotný stav, potreby tak, aby bol rešpektovaný najlepší záujem detí, pretože nie je možné, aby bolo v ich najlepšom záujme zverenie do striedavej osobnej starostlivosti v týždňových intervaloch, keď na to u jedného z rodičov nie sú splnené podmienky. V ďalšom je toho názoru, že nedostatočne zistil pomery a situáciu v rodine a vyvodil nesprávne závery, nereflektoval správne na to, že otec nerešpektuje jej rolu v živote detí, sústavne ju pred nimi ponizuje a degraduje jej zamestnanie, z čoho je zrejmé, že deti budú vyrastať v ovzduší nepriateľskom voči nej. Nesprávne sa vysporiadal so skutočnosťou, že otec chápe striedavú starostlivosť len ako prostriedok na vyhýbanie sa plateniu výživného, aby ju potrestal. Deti pri svojom výsluchu uviedli skutočnosti, ktoré autenticky ich výsluchu predchádzali, a teda že otec varí a podobne, pretože počas víkendu boli u otca. Z jej strany bolo preukázané, že v prevažnej miere vykonávala osobnú starostlivosť o deti a v ich spoločnom byte aj po rozluke upratovala, varila, piekla pred príchodom otca domov, pretože tam mal neporiadok. V tomto prípade sa jedná o nesprávne skutkové zistenia súdu a to pre logický rozpor, ku ktorému došlo v hodnotení dôkazov súdom, a teda skutočnosti, ktoré v konaní vyšli najavo, súd vyhodnotil inak. Poukazuje na to, že nie sú splnené podmienky na nariadenie striedavej starostlivosti. Taktiež nesprávne vyhodnotil fakt, že ako rodičia kedykoľvek budú kooperovať v prípade akýchkoľvek problémov, keďže bolo preukázané, že vôbec nekomunikujú a ich rozhovor končí konfliktom. Rozporuplné je aj neurčenie vyživovacej povinnosti pri striedavej starostlivosti, kedy niet sporu o tom, že otcov zárobok prevyšuje jej zárobok pričom v spoločnom byte nebýva a ani deti, ktorého náklady otec uhrádza.

3. Otec vo vyjadrení k odvolaniu matky navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Trebišov z 31.3.2021, č.k. 15P/182/2020-166 v napadnutej časti. Poukázal na to, že celé odvolanie podané matkou je len zmesou účelových konštrukcií bez absolútneho relevantného právneho základu a najmä sa jedná o konštatovanie matky bez opory vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštancie vykonal v konaní rozsiahle dokazovanie, ktoré zodpovedalo všetky podstatné otázky nastolené v rámci daného konania, kedy prihliadal najmä na záujem maloletých detí a tieto zveril do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov len z toho dôvodu, že v rámci konania bolo jednoznačne preukázané, aký pozitívny vplyv má otec na svoje deti. Zároveň bol jednoznačne preukázaný výrazný pozitívny vzťah oboch maloletých detí k otcovi. Práve otec bol tým rodičom, ktorý sa s deťmi neustále hral, deťom vymýšľal voľno-časové aktivity a v domácnosti bývalých manželov vykonával všetky domáce práce spočívajúce vo varení, upratovaní, realizácii nákupov a podobne. Súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi otázkami nastolenými účastníkmi konania a zároveň vydal rozsudok a v odôvodnení sa vyčerpávajúco vyjadril ku každému bodu účelových tvrdení matky. Ak by bolo pravdou to, čo matka uvádza vo svojom podanom odvolaní, tak prečo by otec počas trvania manželstva v dobe od mája 2017 do leta 2020 dobrovoľne poskytoval finančné prostriedky vo výške 300 Eur mesačne napriek tomu, že matka ako živnostníčka podnikala a najmä napriek tomu, že uhrádzal všetky náklady v súvislosti s vedením domácnosti. O účelovosti tvrdení matky zároveň svedčí aj samotný návrh na rozvod manželstva doručený súdu dňa 29.10.2020, v ktorom riešila len peniaze. Taktiež bolo preukázané nezmyselné konanie matky, kedy táto neustále počas trvania manželstva čerpala pôžičky a úvery z nebankových spoločností napriek tomu, že jej dobrovoľne platil sumu 300 Eur, pričom vôbec nevedel, na čo tieto finančné prostriedky používa, keďže všetky náklady v domácnosti zabezpečoval. Matka

nedokázala vôbec vysvetliť, za akým účelom vlastne úvery čerpala, pri uzatváraní úverových zmlúv absolútne nezohľadňovala výšku svojho príjmu a na dôvažok dokonca očakávala, že jej splatí všetky čerpané úvery. V ďalšom nesúhlasí s tvrdením matky, že deti nikdy neboli v striedavej starostlivosti a že tieto trávajú s ním len čas v rozsahu pár hodín počas víkendu. Poukazuje na nariadené neodkladné opatrenie Okresného súdu Trebišov vo veci sp.zn. 15P/35/2021 zo 14.5.2021, ktorým zveril maloleté deti do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov v týždňových intervaloch. Od nariadenia neodkladného opatrenia sa riadne realizuje striedavá starostlivosť, pričom je zrejmé, že matka neuvádza pravdivé skutočnosti. Uviedol, že jeho zamestnávateľ mu upravil pracovný čas na základe vykonateľného uznesenia Okresného súdu v Trebišove. Je toho názoru, že súd prvej inštancie dostatočne a úplne zistil skutkový stav, vec správne právne posúdil, dospel na základe vykonaného rozsiahleho dokazovania k správny skutkovým zisteniam.

4. Matka v odvolacej replike uviedla, že na podanom odvolaní trvá v celom rozsahu. Opätovne poukazuje na fakt, že otec nemá upravený pracovný čas ani v týždni, keď má mať deti v osobnej striedavej starostlivosti, aj keď to deklaruje. Naďalej nerešpektuje jej rolu v živote detí, sústavne ju pred nimi ponížuje, čo vie z udania detí. Zverenie detí do striedavej starostlivosti považuje za vážny zásah do ich života, ktoré nie sú na to pripravené, ani na to nie sú splnené podmienky pre absenciu komunikácie medzi nimi ako rodičmi na požadovanej úrovni, ako aj pre postoj otca ku nej, ktorého hlavným a prvoradým záujmom je bojovať proti nej, znevažovať ju, očierňovať, ako aj jej rodinu. Vulgárne jej pred deťmi nadávať, vyhadzovať z bytu. Deti sú ich konfliktom zbytočne zaťažované najmä správaním sa otca ku nej. Striedavou starostlivosťou rozhodne nie sú lepšie zabezpečené potreby detí, ktoré chodia do materskej školy unavené o 6:30. Maloletá I. v noci nespí, údajne sedí na posteli, ako jej povedal syn, lebo sa jej dožaduje a otec na to nereflektuje. Otec deťom vôbec nevarí, lebo čaká, kým mu jeho matka príde navariť a ani neperie, lebo to nevie. Naopak, otec nevyvrátil jej tvrdenie uvedené v odvolaní, stále ju k deťom počas týždňa volá, aby prišla, lebo sa jej deti dožadujú. Zároveň poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR III. ÚS 361/2016 a na čl. 5 Zákona o rodine.

5. Otec v odvolacej duplike uviedol, že je veľmi ťažké relevantne právne zaujať stanovisko k skutočnostiam uvedeným vo vyjadrení matky, jej vyjadrenie je zmesou absolútne zavádzajúcich tvrdení bez relevantného právneho základu a v predmetnom súdnom konaní už bolo zaujatých toľko ústnych prednesov, resp. písomných podaní a bolo vykonané rozsiahle dokazovanie, že otec nerozumie, ako môže matka takýmto spôsobom zavádzať súd. Podľa jeho názoru je podstatné, že súd vypočul obe maloleté deti, ktoré absolútne zhodne uviedli, že chcú vyrastať ako u matky, tak aj u otca, zároveň uviedli, že otec je starostlivým rodičom, ktorý doma varí, perie, stará sa o domácnosť. Absolútne nechápe, ako môže matka vo svojom písomnom podaní uviesť, že deťom vôbec nevarí, neperie, lebo to nevie, nakoľko ešte v čase trvania manželstva a zdieľania spoločnej domácnosti bol tým manželom, ktorý vo väčšej miere sa staral o spoločnú domácnosť. Poukazuje na písomné rozhodnutie jeho zamestnávateľa zo dňa 31.5.2021, z ktorého je zrejmé, že tento má zmysle zákona č. 281/2015 Z.z. o štátnej službe profesionálnych vojakov upravený služobný čas, ktorého špecifikácia je uvedená v tomto rozhodnutí. Pokiaľ ide o tvrdenie matky, že nerešpektuje jej rolu matky v živote ich spoločných detí, má ju údajne sústavne ponížovať, vulgárne sa na jej adresu vyjadrovať uvádza, že matka absolútne zavádza súd týmito nepravdivými tvrdeniami, ktorými ho osočuje a nerozumie, na čo je dobré vymýšľať si takéto skutočnosti. Záverom dodáva, že súd prvej inštancie sa náležite vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi otázkami nastolenými účastníkmi počas konania a zároveň vydal rozsudok, kde v jeho odôvodnení sa vyčerpávajúco vyjadril ku každému bodu účelových tvrdení matky.

6. Matka vo vyjadrení z 13.7.2021 uviedla, že považuje za podstatné oznámiť súdu, že ňou podané odvolanie je dôvodné, nakoľko striedavá starostlivosť zo strany otca sa nerealizuje. V čase od 12.7.2021 deti mali byť o otca, no prostredníctvom SMS správy jej oznámil, že s nimi môže byť až od štvrtka 15.7.2021. Táto situácia nemá priaznivý dopad na deti, deroguje jej psychickú prípravu detí na styk s otcom, ktoré sú sklamané a už vôbec nechcú ísť k otcovi, maximálne sa v jeho domácnosti pohrať bez možnosti prespania, a to len cez víkend. Je toho názoru, že sa jednoznačne preukázalo jej tvrdenie o nevytvorení podmienok u otca na výkon striedavej osobnej starostlivosti. V ich prípade by mala byť úprava styku otca s maloletými deťmi tak, ako ju navrhuje každý párný týždeň od piatka do nedele a je oveľa vhodnejším modelom úpravy styku otca s deťmi.

7. Matka v ďalšom vyjadrení z 5.8.2021 uvádza, že domnievať sa o možnosti realizácie striedavej osobnej starostlivosti na základe predloženého potvrdenia o úprave pracovného času otca je

ľahkovážne. Zbytočné napätie vo vzťahu nespôsobuje ona ale práve otec. Trvá na tom, že ani v polovici mesiaca júl sa nerealizovala striedavá starostlivosť a to aj napriek tomu, že otec už zrejme vtedy mal upravený pracovný čas. Čo sa týka riadnej komunikácie medzi nimi ako rodičmi, tak táto je obmedzená zo strany otca, pretože pokiaľ pre deti nemôže prísť, tak jej to oznámi v polovici týždňa, v ktorom ich mal mať on v osobnej starostlivosti, alebo jej nič neoznámi. Poukázala na skutočnosť, že pokiaľ boli deti u otca, tak sa stále vrátili buď choré alebo maloletý si poranil zápästie, pretože v neprítomnosti otca sa hral s kapsulami určenými na pranie, čo mu spôsobilo alergickú reakciu s následnou návštevou dermatológa.

8. Matka vo vyjadrení z 27.10.2021 opätovne poukazuje na nemožnosť otca vykonávať striedavú osobnú starostlivosť, nakoľko mu to neumožňuje výkon služby profesionálneho vojaka.

9. Ďalšie vyjadrenia zo strany účastníkov neboli podané.

10. Výroky rozsudku o rozvode manželstva účastníkov konania, o zastupovaní a spravovaní majetku detí rodičmi a trovách konania neboli odvolaním napadnuté, nadobudli právoplatnosť, preto neboli predmetom preskúmania v odvolacom konaní.

11. Podľa ust. § 2 ods. 1 CMP, na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 387 ods. 1, 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

13. Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch aj s konaním, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z § 65 a § 66 CMP bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP a dospel k záveru, že súd prvej inštancie riadne zistil skutočný stav veci, posúdil ho podľa správnych ustanovení Zákona o rodine, v súlade s § 191 CSP vyhodnotil dôkazy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliadal na všetko, čo vyšlo za konania najavo, vrátane toho, čo uviedli účastníci, v dôsledku čoho je odôvodnenie napadnutého rozsudku presvedčivé a s jeho závermi sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje. Konajúci súd sa vysporiadal s podstatnými námietkami matky uplatnenými v odvolaní, ktoré v prevažnej miere tvorili jej obranu už v priebehu konania na súde prvej inštancie a matka ani v priebehu odvolacieho konania neuviedla žiadne relevantné skutočnosti majúce za následok iné rozhodnutie vo veci. Odvolací súd dospel k záveru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne zistené a preukázané všetky skutočnosti podstatné pre rozhodnutie o zverení maloletých detí do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov. S výsledkami hodnotenia dôkazov, ktoré sú súčasťou odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožňuje, pretože vychádzajú zo zisteného skutočného stavu veci, zodpovedajú zásadám logiky a nie sú v rozpore so zákonom. Úvahy súdu prvej inštancie vychádzajú zo správnych skutkových zistení a na nich nadväzujúce právne závery zjavne nie sú svojvoľné, neudržateľné a ani neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Odvolací súd poznamenáva, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní právny základ rozhodnutia postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Odvolací súd ďalej konštatuje, že rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku obsahuje náležitosti rozsudku podľa § 220 ods. 2 CSP a len odlišný názor účastníka vo vzťahu k hodnoteniu dôkazov a úvahám súdu uvedeným v odôvodnení napadnutého rozsudku nečiní rozhodnutie nezákonným či nepreskúmateľným.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že právna úprava rodičovských práv a povinností vyplývajúca jednak zo Zákona o rodine, ako aj z Dohovoru o právach dieťaťa, je zásadne koncipovaná na rovnoprávnom

postavení oboch rodičov (§ 28 ods. 2 Zákona o rodine), čomu korešponduje právo dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov s vylúčením akýchkoľvek nezákonných zásahov (článok 7, 8 Dohovoru o právach dieťaťa) a v zmysle článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi musí byť záujem dieťaťa. Pre akékoľvek rozhodnutie súdu o úprave výkonu rodičovských práv a povinností je teda podstatné posúdenie najlepšieho záujmu maloletého dieťaťa, pričom nejde o otázku skutkovú ale o právne posúdenie veci, pričom záujem dieťaťa nie je možné zamieňať so subjektívnymi predstavami predstavami rodičov o realizácii ich výchovného pôsobenia, teda s ich predstavou o výkone rodičovských práv a povinností. Záujmom dieťaťa nepochybne je, aby bolo predovšetkým v starostlivosti oboch rodičov a len, ak to nie je možné, tak v starostlivosti toho z rodičov, ktorý má lepšie predpoklady. Obaja rodičia majú rovnaké rodičovské práva a povinnosti, ktoré im vznikli zo zákona narodením dieťaťa a preto obaja majú aj rovnaké právo podieľať sa na výchove dieťaťa, pokiaľ na ich strane neexistuje okolnosť, ktorá ich zo starostlivosti o dieťa vylučuje v tom smere, že ohrozuje stabilitu výchovného prostredia, prípadne je v priamom rozpore so záujmom dieťaťa (nespôsobilosť rodiča vychovávať dieťa môže byť daná napr. jeho zdravotným stavom, fyzickým alebo psychickým, nevhodným výchovným prostredím alebo neexistujúcim, nedostatočným alebo nevhodným prostredím v domácnosti rodiča). Ustanovenie § 24 ods. 4 Zákona o rodine ukladá súdu pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností dbať na to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany oboch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s rodičmi. Pokiaľ niektorý z rodičov nerešpektuje práva druhého rodiča ako aj práva maloletého dieťaťa, sú tu vážne pochybnosti o výchovnej spôsobilosti takéhoto rodiča. Hmotnoprávnymi podmienkami pre nariadenie striedavej starostlivosti vyplývajúcej z § 24 ods. 2 Zákona o rodine sú, že obidvaja rodičia sú spôsobilí dieťa vychovávať, obidvaja majú o osobnú starostlivosť o dieťa záujem (tu odvolací súd zdôrazňuje, že predpokladom nie je záujem obidvoch rodičov o striedavú osobnú starostlivosť, ale záujem o osobnú starostlivosť ako takú), striedavá starostlivosť je v záujme dieťaťa a takýmto spôsobom budú lepšie zaistené potreby dieťaťa, ako aj súhlas aspoň jedného z rodičov so zverením dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti.

15. V kontexte vyššie uvedeného je nepopierateľné, že striedavá osobná starostlivosť oboch rodičov o dieťa najviac zodpovedá naplneniu práva dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov, ako aj právu oboch rodičov podieľať sa na výchove svojho dieťaťa. Posúdenie vhodnosti striedavej osobnej starostlivosti o maloleté dieťa a okolností vylučujúcich jej realizáciu je vždy individuálne a vychádza z pomerov v konkrétnej rodine.

16. V tomto prejednávacom prípade bolo nepochybne preukázané, že obidvaja rodičia sú spôsobilí svoje deti vychovávať, obidvaja majú o osobnú starostlivosť o deti záujem a aspoň jeden z rodičov (v tomto prípade otec) so zverením detí do striedavej osobnej starostlivosti súhlasí. Pokiaľ ide o ďalšie hmotnoprávne podmienky striedavej starostlivosti a to, že takýto model starostlivosti je v záujme detí a takto budú lepšie zaistené potreby detí, tieto vyplývajú práve zo skutočnosti, že starostlivosť o maloleté deti bola zabezpečovaná spontánne oboma rodičmi, resp. aktívnou účasťou oboch rodičov až do času, kým matka bez dôležitých či závažných dôvodov neopustila spoločnú domácnosť, keď sa odsťahovala k svojej matke bývajúcej v blízkosti ich spoločného bydliska. Z výsluchu maloletých detí, a teda z ich prejavenej vôle vyplýva, že verbalizujú vrúcny vzťah k obojmu rodičovi, pričom túžia, aby ich rodičia opäť žili v spoločnej domácnosti, a to v ich predchádzajúcom spoločnom bydlisku (kde momentálne býva otec detí). Možno teda skonštatovať, že vzhľadom na prežívanie maloletých detí a ich prejavenu vôľu je v záujme detí, aby sa na ich výchove spoločne podieľali obaja rodičia, čo však v dôsledku rozchodu (rozvodu) rodičov nie je do budúca možné. Namiesto preto je, aby deťom boli vytvorené podmienky na rovnocenný pomer zabezpečovania starostlivosti zo strany oboch rodičov, čo je možné zabezpečiť práve striedavou osobou starostlivosťou, v prospech ktorej v tomto prípade svedčí aj skutočnosť, že bydliská rodičov nie sú vzdialené (bývajú takmer v susedstve) a deti takto nebudú nadbytočne zaťažované permanentnými zmenami prostredia, vrátane eventuálnej predškolskej či školskej dochádzky. Vykonaným dokazovaním taktiež neboli zistené žiadne významné skutočnosti, ktoré by diskvalifikovali niektorého z rodičov zo starostlivosti o deti, pričom takýmto diskvalifikačným momentom nemôže byť v zásade ani pracovná doba toho - ktorého rodiča. Nedostatok konštruktívnej komunikácie medzi rodičmi, na ktorý poukazuje matka ako na dôvod, pre ktorý nie je možné realizovať striedavú starostlivosť, v tomto prípade nie je takej intenzity, ktorý by absolútne vylučoval striedavú starostlivosť, čo nepochybne vyplýva z výsluchu detí, ktoré nemali tendenciu prioritizovať oddelené

domácnosti rodičov, práve naopak, verbalizujú túžbu po súžití rodičov a eventuálne nezhody rodičov či konflikty sa na ich prežívaní a psychike zjavne negatívne neodrážajú. Striedavá starostlivosť má byť práve stimulom na prekonanie vzájomnej rivality či nevraživosti rodičov spôsobenej ich rozchodom a nespracovaním tejto životnej situácie. V tomto prejednávanom prípade nebolo preukázané, že by niektorý z rodičov zásadne odmietal komunikáciu s druhým rodičom ohľadne záležitostí týkajúcich sa ich detí. Pokiaľ aj určitá disharmónia vzniká, je to podľa názoru odvolacieho súdu záležitosť prechodná, spôsobená zatiaľ nestabilitou rodinnej situácie, ktorú má vyriešiť práve konanie o rozvod ich manželstva, vrátane úpravy pomerov maloletých detí na čas po rozvode. S uvedenými aspektmi sa už vypořádala aj judikatúra českého a slovenského ústavného súdu, na ktoré paradoxne poukazuje matka nesúhlasiacia so striedavou osobnou starostlivosťou (nález ÚS ČR I. ÚS 1554/14, ÚS SR I. ÚS 2661/10, III. ÚS 1206/09, II. ÚS 361/16 a podobne).

17. Pokiaľ matka poukazuje práve na nález II. ÚS 361/2016, resp. z neho cituje, odvolací súd v prvom rade konštatuje, že skutková situácia citovaného nálezu vo svojich podrobnostiach je zásadne odlišná od prejednáwanej veci, keďže dôvodom nenariadenia striedavej osobnej starostlivosti bola práve výrazná vzdialenosť bydlísk rodičov a opakované zmeny výchovného prostredia dieťaťa, ktoré mali na jeho vývoj znaleckým dokazovaním preukázateľne negatívny vplyv. V ďalšom je potrebné uviesť, že matkou uvádzaná citácia nie je záverom ústavného súdu k meritu ústavnej sťažnosti, ale je obsahom právnej argumentácie prvoinštančného súdu v preskúmvanej veci (bod 13.4. odôvodnenia). Napokon uvedený nález ústavného súdu neobsahuje žiaden odklon od judikatúry českého či slovenského ústavného súdu, nakoľko v podrobnostiach odkazuje na už zmienenú judikatúru uvedenú vyššie.

18. K odvolacej námietke matky ohľadom nesprávneho vysporiadania sa s výsluchom maloletých detí odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie citlivo zväžil dosah výpovede maloletých detí s ohľadom na ich vek, rozumovú, ale i emocionálnu vyspelosť a následne správne prijal a vyhodnotil názor maloletých detí ako relevantný pre posúdenie, že je v ich záujme zverenie do striedavej osobnej starostlivosti rodičov. Na tomto mieste je potrebné poznamenať, že stabilita zásadných názorov maloletých detí a ich vôle sa ešte len formuje, mení sa v závislosti od aktuálnych vonkajších vplyvov a krátkodobých subjektívnych pocitov, resp. môže podliehať zmene v závislosti od týchto faktorov, preto na strane oboch rodičov vzniká potreba citlivo vnímať postoje a potreby detí, ktoré vzhľadom na svoj vek dokážu navonok prezentovať.

19. Vo vzťahu k výroku rozsudku o neurčení výživného počas trvania striedavej osobnej starostlivosti, odvolací súd je toho názoru, že v priebehu konania na súde prvej inštancie boli nepochybne preukázané všetky okolnosti podstatné pre rozhodnutie o výživnom, v dôsledku čoho ani odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti jeho rozhodnutia. V tomto prejednávanom prípade súd prvej inštancie dôsledne vykonal dokazovanie, zistil skutočný stav, ktorý následne správne právne posúdil, pričom jeho skutkové a právne závery zjavne nie sú svojvoľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Súd prvej inštancie vo vzťahu k neurčeniu vyživovacej povinnosti ani jednému z rodičov, vychádzal zo skutočnosti, že síce zárobok otca prevyšuje zárobok matky, avšak otec spláca hypotéku na byt, ktorý si rodičia kúpili, platí všetky náklady na domácnosť, inkaso, daň za byt, poplatky za odpad, poistenie domácnosti, vyúčtovania. Rovnako platí potreby detí a to škôlku, obedy v škôlke, ZRPŠ. Matka sa na nákladoch domácnosti nepodieľa, nakoľko býva u rodičov, na bývanie neprispieva, svoje príjmy používa na úhradu dlhov a úverovo sa zaťažuje. Z uvedeného vyplýva, že príjem otca po zaplatení spomínaných nevyhnutných výdavkov a príjem matky po zaplatení výdavkov spočívajúcich viac menej v uhrádzaní dlhov, je rovnaký. Matka v odvolaní namietala výrok rozsudku súdu prvej inštancie o neurčení výživného vo všeobecnej rovine, neuviedla konkrétne argumenty na podporu svojich tvrdení. Je potrebné zdôrazniť, že vyživovacia povinnosť rodičov k deťom je zákonná povinnosť, z čoho vyplýva, že každý rodič je povinný usmerňovať svoje pracovné a životné aktivity tak, aby plnenie vyživovacej povinnosti k dieťaťu nebolo ohrozené. Každý rodič musí uvedomovať svoju rodičovskú zodpovednosť a primerane tomu prispôbiť i svoj osobný život a teda vynaložiť zvýšené úsilie na dosiahnutie primeraného príjmu na zabezpečenie odôvodnených potrieb všetkých vyživovaných osôb.

20. Odvolací súd tiež poznamenáva, že argumentácia matky o nerešpektovaní jej role v živote detí, ponižovaní a degradácii zamestnania, dovoľuje skôr záver, že subjektívne vnímanie vlastnej životnej situácie jej bráni objektívne posúdiť vyjadrenia otca. Z obsahu preskúmvaného spisu odvolací súd nenadobudol dojem, že by vyjadrenia otca k tomuto smerovali.

21. Pretože súd prvej inštancie vo veci správne a zákonne rozhodol, odvolací súd rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil a podľa ods. 2 tohto ustanovenia sa stotožnil s jeho odôvodnením.

22. Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 vety druhej CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 a nasl. CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Uvedená povinnosť neplatí, ak je dovolateľ fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).